

GAZETA POPORULUI

Foale politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an . . . 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un sir cu litere mărunte întâia-oară 50 fil.
a doua- și a treia-oară 40 fil.

„Porniri greșite”

Nu ne mirăm dacă străinii, cari stau departe de noi, își fac păreri greșite despre trebile și afacerile noastre românești. Lor le iertăm mai ușor greșeala, ca unora cari „nu știu ce fac”. Nu putem ierta însă pe aceia dintre noi, cari deși cunosc drepturile și interesele noastre, nu numai n’au curajul să le apere, ci, ca să zăpăcească și pe alții, răspândesc în lume încurcăturile în cari a căzut propria lor conștiință vinovată.

Așa s’ă întâmplat cazul acum de curând, în legătură cu sinoadele noastre, cu privire la comisarii stăpânirii. Ori cum judeci tu, iubite cetitorule dela sat, cu mintea ta trează și dreaptă, o vorbă ca aceasta că: „nime dintre noi n’au tras la îndoială dreptul finalului guvern de a exercia dreptul majestatic (de controlă în biserică) după cum crede el (adecă guvernul), că trebuie să-l exercize”? Oare aşa stă lucru acesta? Noi nu tragem la îndoială dreptul de supraveghiere al Majestății sale în biserică, — dar oare e în drept guvernul să pună el mâna pe dreptul Majestății Sale și să-l folosească după voia lui, după placul lui, după cum crede el? Noi știm că biserică e așezământ dumnezeesc. Ea își are învățurile ei, pravile ei, drepturile ei, libertatea și autonomia ei. Însuși dreptul de supraveghiere al Majestății Sale, pe care noi îl recunoaștem, e țărmurit prin acestea. Căci biserică e datoare să trăiască potrivit cu ființa ei. Atunci cum poate spune cineva, că guvernul, luând în mâna sa dreptul majestatic, ar fi volnic să-l folosească, „după cum crede el”? Oare guvernul nu e dator să respecteze drepturile autonome ale bisericii, cari pe jângă vechile pravile, pentru biserică noastră mai sunt garantate în Statutul Organic, care e trecut între legile țării?

Sinoadele noastre au hotărât într-un glas să protesteze în potriva măsurii ce a luat-o guvernul de a trimite comisari la ședințele lor. În această măsură ei au văzut o știrbire a drepturilor bisericii și de aceea au hotărât să-și întrerupă ședințele, ca să se repare știrbirea făcută drepturilor bisericii. Prin urmare sinoadele au fost de părere, că guvernul n’au avut drept să se folosească de dreptul Majestății Sale „după cum crede el”. Gazeta bisericească, care a scris vorba aceasta nesocotită, laudă și ea hotărârea ce-au luat-o sinoadele cu atâta însuflețire. Ei bine, întreb eu, cum se im-

pacă aceste două lucruri: ca deoparte să spui că guvernul e în drept să folosească „după cum crede el” dreptul majestatic, iar de altă parte să lauzi hotărârea sinoadelor de-a protesta în potriva felului cum guvernul a aplicat dreptul-majestatic?! Nu-i aceasta o zăpăceală vrednică de osândă, mai ales când o pui pe hârtie într-o gazetă chiermată a apăra cu înțelepciune și bărbătie drepturile bisericii noastre? O, mult e vrednică mintea!

Aceiași gazetă bisericească scrie că „nu mai avem nici consistoriu”, pentru că cu Dumineca Tomii din anul acesta ar fi începută împuternicirea asesorilor consistoriali din senatul școlar și cel episcopal. Nu înseamnă să încurajezi neorânduiala și să răspândești anarchie, când spui în gazeta bisericii o vorbă ca aceasta, care nici decum nu-i adevarată?! E drept că asesorii din senatul școlar și din cel episcopal se aleg tot la trei ani — dar cei aleși sunt datori să rămnă la posturile lor până la o nouă alegeră. Lucrul acesta e de sine înțeles pentru toate corporațiunile din lume. Ministrul rămnă la posturile lor și după ce guvernul și-a dat mulțumița, până ce au fost numiți alții în locul lor. Deputații din dieta țării noastre primesc dela alegători împuternicire tot căte pe cinci ani, — dar de data aceasta, deși s’au împlinit cei cinci ani, ei își păstrează totuși împuternicirea primită până ce se vor face alegeri nouă. Cu privire la asesorii din consistoriu lucrul e și mai limpede, pentru că sinoadele înainte de a-și întrerupe ședințele, au dat consistoarelor împuternicirea să poarte de grija mai departe de afacerile bisericii, acoperind trebuințele materiale ale ei între marginile bugetului de până acum. La Arad și la Caransebeș se și urmează aşa și consistoarele de acolo își țin ședințele în regulă, numai la Sibiu — după cum auzim spre marea noastră mirare — senatul școlar și cel episcopal sunt oprite de a mai ține ședințe. Oare cu ce drept se face aceasta și cui folosește?

Tot asemenea ne întrebăm: cum poate spune o gazetă bisericească, că „deputații sinodului s’au pus în grevă” că „împinge biserică în stare afară de lege” etc.? Nu ștă bine să se vorbească în chipul acesta despre o corporație bisericească. Sinodul a hotărât cu un număr covârșitor de voturi, ca să-și întrerupă ședințele până ce va sosi

răspunsul la protestul ce l-a făcut împotriva măsurii guvernului. Prin urmare „grevă” se poate numi pe drept numai purtarea acelor deputați, cari nu s’au supus la această hotărâre a sinodului, dar nu a celorlalți cari au dus-o la îndeplinire. Căci nu cei ce îndeplinesc, ci ceice nu se supun la hotărârile unei corporații, aceia fac „grevă.”

Dar cei mai vinovați față de biserică noastră sunt acei „bărbați politici români,” cari — după cum a spus ministrul președinte Dr. Wekerle — au umblat pe la guvern, cerând să trimită comisari la sinoade. Aceștia trebuie descoperiți și trași la răspundere înaintea întregei biserici pentru faptele lor urâte. Si nu e acesta cazul cel dințăiu. Când s’au trimis comisarii la preparandii, ministrul a spus, că lucrul s’ă facă și atunci că ștorea și încuviințarea unor oameni dintre noi. Acestea sunt înadevară „porniri greșite.” De ce nu le infierează pe aceștea gazeta a cărei cea dințăi chemare ar fi să apere drepturile bisericii?

Deputatul Ștefan C. Pop în congregația comitatului Arad.

O interesantă adunare (congregație) au ținut, Luni, domnii din comitatul Aradului, care ne privesc mai deaproape și pe noi. Ce credeli, despre ce au vorbit? Ce roade necontentit inima mulților politicieni din Țara Ungurească? Bineînțeles, că numai întrebarea votului obștesc, care vreau să-l facă aşa, ca să-i placă și lui Tisza și lui Wekerle, pentru a-i împăca pe acești conducători ai vieții ungurești.

Deputatul Ștefan C. Pop, care a fost de față în adunarea aceasta, a luat însă cuvântul și a ținut o înflăcărătă vorbire în limba românească, pentru de-a arăta, că ce vreau românii.

Când a început să vorbească, notarii comunali au început să strige:

„Nu pricepem românește! Aici nu poti vorbi decât ungurește”! Dar deputatul român a urmat să vorbească românește, la ceea-ce membrii unguri au ieșit cei mai mulți din adunare.

Miezul cuvântării dlui deputat Pop e următorul: D-Sa nu primește așa numita învoie prin care unii domni vreau să șirbească dreptul votului universal. În casa deputaților cei mai însemnați fruntași s’au împotrivit acestei ciocârtiri,

de aceea groful Tisza l'a numit pe Andrássy „așațator și agitator primejdios“. Partidul național român a lucrat totdeauna pentru votul obștesc, pe care să-l capete toți deopotrivă și care să se întindă și asupra femeilor. Acesta îl cere și acum, căci altminteri nu se face pace deplină în țară, pentru de a putea închide rănilor pricinuite de războiu. Planul de lege tăcut de guvernul de acum se bate în capete și cu trecutul acestei țări. Doar însuși Sf. Stefan care a întemeiat țara ungurească a spus, că „orice țară, care are numai o limbă e slabă.“

Noi, zice dl Pop mai departe, vrem să ne ajutorăm viața constituțională pe baza egalității tuturor. Cu privire la drepturile cetățenești să nu se facă deosebire după legea și naționalitatea cuiva. Așa s'a gândit înțeleptul patriei Francisc Deák, precum și neuitatul baron Iosif Eötvös, cari au crezut că prin aceea desleagă mai potrivit chestiunea de naționalități, dacă le dău acestor deplină libertate națională. Planul de lege de care vorbim, se împotrivează gândirii oamenilor mari ai țării ungurești și poartă drept întărire contopirea naționalităților și nimicirea lor politică.

La această vorbire a deputatului Pop, a răspuns vicișpanul Schill, care a recomandat să se primească propunerea comisiei, ceea-ce s'a și întâmplat.

In legătură cu acestea credem, că e la loc să traducem din cuvânt în cuvânt cele spuse la o adunare din Oradea-mare despre naționalități, de groful Károlyi Mihály, un ungur mare dar om cinsti și sincer:

„Primejdia naționalităților a iscodit-o, zice, contele Tisza, deși ea nu-i decât o închipuire. Doar nu crede nimeni că dacă alegătorii unguri perd câteva procente prin legea cea nouă, asta ar vătăma egemonia (puterea conducătoare) a ungurimei. De altminteri cea mai mare parte a naționalităților s'a lipit cu credință pe lângă o politică cinstită socială, iar cetățenii unguri și cei ai naționalităților trăiesc în pace unii cu alții. Ura față de naționalități și primejdia Ungariei o vestesc numai aceia, cari sunt flămânci după deputație și cari își tem domnia, dacă scoatem aceasta gogoriță din viața politică.“

Ce noroc ar fi de sărăgi și alți politicieni din țara noastră tot așa.

Din viața cehilor.

Culegem din gazeta „Pester Lloyd“ despre Cehi următoarele informații:

Din prilejul împlinirii alor cinci-zeci de ani de când s-au așezat temeliile teatrului național cehesc din Praga, cehii, cari își iubesc limba și cultura lor mai mult decât viața, au întinut sărbări frumoase și pline de înșuflețire. La acele sărbări s'a adunat în Praga lume multă din toate părțile; fetițele umblau îmbrăcate pe ulițele orașului numai în portul cehesc; au fost de față și trimiși de-al tuturor popoarelor slave, cum și reprezentanți de-al italienilor din Austria. În vorbirea ce a întinut-o Dr. Kramar, unul din conducătorii cehilor, a spus, că poporul cehesc astăzi e mai puternic și mai neînfrânt ca ori când. „Eu sunt convingă — a zis el — că poporul nostru nu se va obosi și nu se va da la o parte din

calea sa. Noi vedem, slavă Domnului, că ceace vrem noi, vrea lumea întreagă (aplause nesfârșite). Astăzi au venit la noi trimiși de-al popoarelor cari sufăr ca și noi.“ În numele slavilor dela mează-zi a vorbit deputatul Stefan Radici, spunând că toate popoarele slave trebuie să fie împreună și să lupte umăr la umăr pentru dorințele lor. Deputatul polon Moraczewski a spus că fiecarei națiuni, fiecăruia popor trebuie să i-se recunoască dreptul, ca el să hotărască asupra sortii sale.

Tot atunci s'a întinut și o sfătuire politică, la care, pe lângă cehi, au mai luat parte și trimișii polonilor, slovenilor, croaților, sărbilor și italienilor. Reprezentantul italienilor, Conci, deputat din Tirol, a zis că nimic nu aproape popoarele așa de mult unele de altele, ca prigonirea ce o îndură toate de o potrivă. „Când am văzut — spuse el — cu câtă alipire și înșuflețire se strângă națiunea (cehă) întreagă împrejurul celor mai buni și mai drepti cetățeni ai săi, atunci am înțeles, că această națiune nu poate peri, ci cauza ei dreaptă trebuie să ajungă la izbândă. Ca acest lucru să se întâmple în curând, aceasta e dorința mea cea mai ferbinte, dorința reprezentantului unei națiuni apăsate și care tot mai suferă încă sub jug greu.“ În comunicatul ce l'au publicat despre acea sfătuire, au spus, că reprezentanții „națiunilor cari de veacuri suferă sub jugul stăpânirii străine“, au hotărât să facă totul pentru eliberarea acestor națiuni și pentru ajungerea lor la o viață noă în statele lor proprii. Popoarele vor ajunge la un viitor mai fericit, când fiecare va fi singur stăpân pe soarte sa și toate împreună vor trăi în prietenie și bună înțelegere.

Indată după sărbări, poliția a luat măsuri împotriva mișcărilor din Praga. Mare nemulțumire a stârnit în sânul poporului cehesc măsura guvernului din Viena de a împări Boemia în cercuri cu câte un căpitan în frunte. Prin această măsură guvernul a voit să facă pe plac nemților din

Boemia, cari s'a tot plâns că-s strâmtorâți de către Cehi, au protestat împotriva împărțirii țării lor în cercuri, căci în chipul acesta să ia din mâna lor o parte a drepturilor de până acum.

Dorințele Românilor din Bucovina.

Sâmbăta trecută s'a înfățișat la ministrul președint din Viena, Seidler, șeful clubului deputaților români din Bucovina, dl Isopescu Grecul împreună cu deputatul Simionovici, ca să înainteze dorințele poporului românesc din Bucovina. Ei au spus, că doresc convocarea căt mai grabnică a parlamentului, care, după că se știe, e amânat. Apoi a spus că întreg poporul românesc din Bucovina dorește, ca colțul de pământ, ce s'a luat din Moldova prin pacea din București, să se adaugă Austriei, așa că Bucovinei, deoarece e și mai firesc să se întregească hotărăile acestei țărișoare și pe urmă locuitorii fiind români, ar înmulți numărul fraților din Bucovina.

Celealte dorințe și plângeri ale Românilor din Bucovina privesc stările relate pricinuite prin năvălirea în țară a armelor dușmane, precum și repararea și ridicarea din nou a caselor și satelor puștiite și jefuite. Deputații români au mai cerut să se deschidă îndată toate școlile, gimnaziile și cele poporale, judecătoriile să înceapă a lucra, iar judecătorii militari să fie îndepărtați. Au cerut înființarea unei judecătorii de brigadă în Cernăuți și s'a rugat, că guvernul să se îngrijească mai bine de hrana poporului din Bucovina. În sfârșit au mai vorbit despre poloni și despre banii de scumpe ai funcționarilor, preoților și învățătorilor și despre viitorul bisericilor din Bucovina.

Ministrul președint a ascultat până în sfârșit pe deputații români și le-a făgăduit să le cerceze dorințele cu ceea mai mare bunăvoiunță.

A doua bătălie dela Marna

Când scriem aceste şire, în apusul îndepărtat s'a încins o nouă luptă, desnădăjduită dar mareă, între dușmanii ce par neîmpăcați. Toată lumea se pare că să vrăjite și se uită la uriași, cari s'a prins la trântă. Care va birui? Până când mai poate neamțu? Mai răsuflă oare antanta?

Deocamdată însă Germanii au spart frontul Englezilor și al Francezilor și acum cu o armată numeroasă, cam 45 de divizii, luptând pas de pas și zi de zi, au ajuns până pe malul vestitului râu Marna, unde cu patru ani înainte de astă s'a mai dat o bătălie strănică. Aceea prin urmare care s'a început acum, se numește cu drept cuvânt a doua luptă dela Marna.

Dacă vom asemăna însă starea de atunci a celor două armate cu mișcările lor de astăzi vom găsi totuși o deosebire foarte mare. Ce se întâmplase adeca în septembrie 1914? Armatele germane după ce au trecut ca puvoiul peste Belgia și după biruitoarea luptă dela Charleroi, unde înfrânsă o bună parte a ostierei franceze se apropiau cu iuteala fulgerului de Paris. Generalul Joffre fu silit să lase pradă nemților partea de meazănoapte a țării sale și să retragă în valea râului Marna, unde să gândeasă să incerce cu toate pu-

terile măntuirea Parisului, pe care călărimea germană îl apropiase cam la o bătăie de tun. La Marna Joffre își adunase toate rezervele, câte le avea și le înșirase sub comanda celor mai ișteți generali ai săi. Când sosiră deci nemții la râul acesta se loviră din nou de armata franceză, întărâtă cu rezervele proaspete. Bătălia ținu 10 zile și în sfârșit nemții fură sili și a se retrage într'unele locuri 60, într'altele 80 de kilometri. Iată de ce și măndresc francezii, de căteori vorbesc de Marna.

Astăzi însă stau lucrurile altmîntrelea. Oastea germană e condusă de cel mai ager general al kaiserului, de însuș Hindenburg, iar la spatele celei franceze cu greu ar mai crede cineva să stea rezerve tari și numeroase. În zilele de acum nemții au săvârșit adevărate minuni, înaintând cam 60 de km, pe frontul cel mai bine întărit al dușmanului și cuin au ajuns la Marna au ocupat jârnul ei pe o întindere de vre-o 20 km. Ce va fi de acum, ne-o vor spune zilele viitoare, la tot cazul însă credem, că a doua bătălie dela Marna va fi hotărșoare pentru soarta acestui înde lungat războiu.

Impotrivirea Francezilor crește.

Marea luptă dela Marna începe să primească o față nouă. După atacul cumplit al Germanilor, au venit Francezii la rând să se impotrivească. Iată ce spune o telegramă mai nouă din Berlin:

„Dușmanul socotește că poate alcătui între râurile Aisne (En) și Marna o astfel de impotrivire, cu ajutorul căreia să opreasă și să dea îndărăt atacul german și apoi să vestească prin gazete că nemții au fost bătuți. Impotrivirea Francezilor s'a mărit, cu deosebire la aripa stângă a liniei de atac.“

Ce spun Francezii?

Comunicatul francez spune: „Trupele franceze au continuat să înainteze Dumineca pe întreg frontul, între râul Ourcq (Urc) și Marna, și în mai multe locuri au făcut progrese. Atacurile puternice germane pe drumul către Paris, s-au prăbușit în focul artileriei franceze“.

Cum s'a început ofensiva.

Atacul cel nou al nemților s'a început Luni, în 27 Maiu, noaptea la două ceasuri. Pe o întindere cam de vre-o 50 de kilometri, la ceasul arătat au început cele cîteva mii de tunuri să verse un foc atât de năpraznic, încât au nimicit tot ce le stătea în față. Între ceasurile 4 și 5 a intrat în luptă și infanteria care cucerî îndărăt cele mai însemnate culmi ale dealului Chemin de Dames (drumul cocoanelor). La ceasurile 10 nemții ajunseră peste un sir întreg de linii franceze la râul Aisne, pe care îl trecuă pe la amează în număr cotropitor. După ameazi armatele germane se încubează în orașul Fismes, care leagă Reimsul de Soissons, cele două mari cetăți, între cari s'a încins luptă. Până seara ei străbătură o cale de 18 km. luptând pas de pas și 15 mii de prisonieri francezi apucără pe mâna lor. Lovitura lor fu atât de strajnică, încât englezii și francezii trebuiră să se retragă în graba cea mai mare.

Reușita de până acum a ofensivei.

Zilele următoare au înmulțit și sporit izbânda aceasta. Așa fu cucerit de nemți orașul Soissons, după lupte năpraznice. Această fortăreață stă în colțul din dreapta a frontului pe care au început nemții ofensiva și are însemnatate mare, deoarece de aici duce drumul cel mai scurt până la Paris. La aripa stângă a liniei de atac zace orașul Reims, pe care l-au încungurat nemții din trei părți. În mijlocul frontului, ei au atins râul Marna, dela orașelul Verneuil și până la Chateau-Thierry, unde își avea mai înainte cartierul generalul Foch. 45 de mii de prisonieri și patru sute de tunuri franceze au rămas pradă nemților. Lupta însă n'a încetat. Nemții dau tot înainte, pe când Francezii reculegându-se au început să da contraatacuri înverșunate în potriva frontului de lângă Soissons și deacolo spre meazăzi pe valea râului Ourc (Urc).

Pe cît e de mare înșuflețirea în Germania pentru izbânda neașteptată, pe atât se îngrijorează de mult lumea din Franța. Din Paris se aude doară bubuitul tunurilor, iar ministrul Clemenceau, căruia altădată i se zicea tigru, acum stă mut și așteaptă sfâr-

șitul luptei. Unele gazete cer ca într'o bătălie mare francezii să se măsoare cu nemții pe câmp deschis, pentru ca să opreasă puvoiul pornit în contra Parisului.

Francezii au pierdut puțini morți.

Ziarul Vorwärts scrie, că e adevărată minune faptul, că înaintarea repede a nemților n'a pricinuit decât puține pierderi în morți armatei franceze. Străbătând câmpul de luptă arareori dai de morți francezi, dar găsești cu atât mai multe tunuri și granate. Corpul al șaselea francez s'a nimicit însă cu totul, nici din rezerve n'a mai rămas nimic.

Socotind rezultatul din primăvară al nemților, ei au făcut din Martie și până acum 175 mii de prisonieri și au luat peste 2 mii de tunuri.

Spre stîrse.

„Gazeta Poporului“, peste câteva săptămâni va împlini o jumătate de an de viață. Cu bucurie trebuie să vedem, noi, alcătitorii ei, că munca, cheltuiala și ostenelele aduse pentru înființarea ei, n'au fost zădarnice. În jurul gazetei, — care a luptat și biruit atâtea piedeci din lăuntru, și mai cu seamă nenumărate supărări venite din afară, dela cei ce doreau să vadă mai bucuros întinsă în cosciug decât muncind și mișcând în slujba luminării și trezirii țăranilor noștri, — s'au adunat cu mic și mare toti, cei ce au dragoste pentru carte și pentru neam. Nu este colțisor de pământ din Ardeal și Tara ungurească, unde „Gazeta Poporului“ să nu-și fi întins rădăcinile și tinerele mlădițe răsărîte așa de sfîlnic în cele dintâi zile ale începutului ei, s'au schimbat în ramuri vânjoase...

Cu toate acestea însă, mulți spinii se pun în cale, și multă polomidă trebuie curățită încă. Pe lângă alte greutăți ce răsar fără de veste în drumul nostru, greutăți pe cari, întru că ele atârnă de voință și de zelul nostru, suntem gata să le înfruntăm totdeauna cu capul ridicat, se înșiruesc și alte mai presus de puterea și înșuflețirea noastră. Este: **scumpetea și neîntrerupta urcare a prețurilor hârtiei, tiparului și muncitorilor.** Fie-care lună, fie-care săptămână, fie-care zi adaogă la cheltuielile plănuite de noi la început, tot altele și altele nuoi. Dar pentru ce-ași mai întinde vorba zadarnic? Fiecare cetitor înțelege, căte năcăzuri ne pricinuiește răsboiul, cu scumpetea aceasta îngrozitoare. Pentru aceasta, deși nu fără multă șovăire, ne-am hotărît, înținând seamă de împrejurări, să cerem dela iubiții noștri abonenți și cetitori, o jertfă nouă. O facem în interesul lor, ca nu cumva se fim siliți în cursul anului din cauza scumpetei a stingerii gazeta, în lucrarea ei de propăsire a culturii poporului românesc.

Să știe deci tot omul, că începând cu ziua de azi, facem o neînsemnată urcare la prețul abonamentului „Gazetei Poporului“. De aci înainte gazeta noastră va avea următorul preț:

Pe un an întreg 20 cor.
Pe o jumătate de an 10 cor.
Pe trei luni 6 cor.

Iar numerii singuratici vor costa 40 fileri.

Cu toată urcarea ce o facem, „Gazeta Poporului“ rămâne totuși cea mai ieftină foaie dela noi. Îi rugăm deci pe toți cei ce își vor reînnoi abonamentul pe jumătatea a doua a anului, sau se vor abona din nou, a ne trimite prețul amintit mai sus! *Asemenea cei ce au plătit 15 cor. pe un an întreg, dela începutul anului, sunt rugați a plăti restul de 2·50 cor. ce-l mai datoreșc până la sfârșit, sau noi le vom opri trimiterea gazetei din ziua când li se gătă abonamentul după prețul cel nou.*

Îi rugăm deci pe toți abonenții și cetitorii noștri să țină seamă de dorințele noastre și la trimitera abonamentului să socotească după prețurile cele nuoi. În chipul acesta îi vom putea sluji și de-aici înainte cu aceiaș dragoste și înșuflețire, infățoșindu-le o gazetă bună, pe înțelesul tuturor și ceteață.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 9 Iunie 1918.

Avansamentul lunei Maiu 1918 în armata comună. La rangul de locoteneni în rezervă: sublocoteneni în rezervă: Aurel Raicu, reg. 1 de art. de câmp; Andrei Caileanu, reg. 4 de art. grea de câmp; Ioan Blajovan, reg. 7 de art. grea de câmp; Leon Isecescu, reg. 8 de art. grea de câmp; Alex. Isopescu, reg. 11 de art. grea de câmp; Vasile Ianoviciu, reg. 16 de art. grea de câmp; Alexandru Gramă, reg. 7 de art. grea de câmp; Titus Popoviciu, reg. 17 de art. grea de câmp; Paul Liuba, reg. 17 de art. grea de câmp; George Biberea, reg. 17 de art. grea de câmp; Dr. Eugen Pașcu, reg. 31 de art. de câmp; Alexandru Gavra, reg. 34 de art. de câmp; Dr. Teofil Baciu, reg. 35 de art. de câmp; Victor Fetke, reg. 35 art. grea de câmp; Aurel Comșia, reg. 35 de art. grea de câmp; Dr. Mateiu Pop, reg. 116 de art. grea de câmp; Dr. Ion Onițiu, reg. 135 de art. grea de câmp.

Reverenzi ieftine. Gazeta „Nagyszebeni Reggeli Ujság“ din Sibiu, într'unul din numerii ei trecuți, vestează, că se vor ieftini căt de curând reverenzile pentru preoțimea... catolică. Avem toată nădejdea, că și reverenziile noastre, după cele întâmate, de bună seamă se vor mai ieftini... înaintea stăpânirii. Se zvonește astfel, printre cei interesați, că la Pesta se urmează sfâtuiri serioase cu guvernul ungar, pentru ieftinirea reverenzilor de mătase și stabilirea unor prețuri *maximale*, cu deosebire pentru cătușeală roșie și brâu. Așteptăm cu nerăbdare rezultatul.

Cât costă făina. Magistratul Sibiului vestește, că începând din săptămâna aceasta se stabilesc următoarele prețuri urcate pentru făină, și anume de kg.: făină de copt (Backmehl) 1 cor. 80 fileri, făină de prăjeală (Kochmehl) 1 cor. 10 fileri, făină de pâne 72 fileri, de cucuruz 90 fileri, de săcară 1 cor., o pâne 80 fileri. Făină are să fie bine măsurată și prețurile exact observe.

Poruncile cu privire la recolta de cereale. Guvernul a publicat zilele trecute două ordonanțe cu privire la noua recoltă. Una referitoare la organizarea comisiunilor de luare în primire și alta referitoare la opriștea de a vinde și cumpără înainte recolta.

Intâi se oprește să se vânză sau cumpere din noua recoltă de griu, secără, orz, ovăz, hrișcă, porumb și toate păstăioasele precum și rapiță, apoi făina de griu, secără, orz, ovăz, hrișcă și porumb. Ori ce arvnă ar fi luat cineva pentru asemenea vânzări trebuie dată înapoi, iar cumpărarea rămâne fără preț, afară de vânzările făcute către centrală de grâne și de arvunile plătite de oamenii centralei.

Atât centrala cât și oamenii ei pot da arvune asupra noii recolte și anume până la 25 Iulie 1918 pentru prisosul, ce va avea fiecare agricultor (peste trebuințele sale) în grâu, secără, orz, ovăz, hrișcă și rapiță și, până la 30 Nov. 1918 pentru porumb. Arvuna nu poate fi mai mare de 30 coroane, pentru grâu și porumb special, de 25 cor. pentru secără, orz, ovăz, hrișcă, și porumb obicinuit, iar la rapiță 60 cor. de piece majă.

Pentru arvunile primite agricultorul va da o chitanță pe hărțile tipărite gata hotărâte de centrală și va fi dator să vânză centralei grânele pentru cari a luat arvuna pe prețurile maximale hotărâte pentru timpul de predare.

Centrala are dreptul să scadă arvunile date din prețul productelor cumpărate. Dacă agricultorul ce ia arvună este numai arândăș al pământului de unde vinde grânele, atunci trebuie și învoirea proprietarului spre a putea lua arvună.

A doua poruncă arată cum vor fi alcătuite anul acesta comitetele de preluare. Încrindinții stăpânirii, cari vor prelua toate produsele de grâu, secără, hrișcă, orz și ovăz pentru trebuința publică, este solgăbirăul, iar în orașe primarul. Ei vor prelua grânele prin comitetele de preluare. Aceste comitete vor fi alcătuite din un imputernicit al ministerului alimentării publice, un trimis al centralei de bucate, un om al autorităților (al solgăbirăului sau al primarului) un trimis al producătorilor și oameni de ajutor.

Acste comitete la rândul lor vor alcătui alte subcomitete aşa că socotelile cu producătorii să fie făcute toate chiar pe timpul treeratului, fără să rămâne înapoi socoteli nerăfuite.

Pentru alcătuirea comitetelor, solgăbirăii și primarii vor face raportul lor până la 15 Iunie 1918, către ministerul hranei publice și către trimișii guvernului.

Târg. Târgul de vite și mărfuri în comună Szelistye se va ține în 12 Iunie st. n.

Telegrama Croaților către Cehi. Primarii orașelor Zagrab și Laibach, plecând dela serbarele teatrului din Praga, au trimis de pe drum către comitetul aranjator următoarea telegramă de rămas bun: „Părăsind țara Cehilor, trimitem încă odată salutul pretinsec. Unirea frăjească dela munții uriași, până la Adria nu se poate zdrobi. Nici o putere nu e în stare să o învingă. Trăiască mama scumpă Praga! Noi călătorim mai departe dar rămânem cu voi!”

Noul hotar de către România. Comandantul militar al comisiei trimise pentru stabilirea noului hotar al Ungariei cu România, inginerul Dr. Anton Fasching căpitan la regimentul 19 de honvezi, și-a început lucrarea sa în Sibiu, și va da explicări celor interesați din 4 până în 15 Iunie între orele 3 și 5, în sala cea mare a comitatului.

Mari bombardări din aeroplani. Se vestește că aviatori englezi au atacat orașul Manheim și au aruncat 21 bombe asupra fabricii de chlor. Totodată au aruncat 4 tone bombe asupra punctului de adunare

al căilor ferate Kreuzwald. În noaptea de 23 Maiu au bombardat gara din Metz-Sablon. Din Köln se vestește asemenea, că dușmanul a făcut un atac aerian contra orașelor învecinate. Atacul are 38 morți și 8 răniți. Înainte de ameazi la 11 oare au sărit asupra orașului Köln din nou aviatori dușmani și au aruncat bombe. Paguba și numărul jertelor încă nu este cunoscută.

O nouă boală lipicioasă. Precum am citit în gazete, la Londra s-au ivit două cazuri de ciumă, unul pe un vapor la un marină, iar celălalt la un negustor. Mai interesant este însă aceia ce se vestește din Spania, de unde se scrie despre o nouă boală necunoscută până acum, care se întinde cu o iuțelă îngrozitoare, trecând chiar și asupra insulelor Canarice. În Madrid, s-au ivit până acum mai mult de 120.000 de cazuri. Unii dintre bolnavi au murit chiar. Înșiși ministri Maura, Dato și Alba zac bolnavi, iar regele n'a putut părașii încă patul. Din pricina boalei acesteia care s'a întins și asupra dobitoacelor, nu s'a mai putut întunni nici parlamentul. Cu deosebire la cai, boala se arată cu aceleași semne ca și la oameni. Medicii spun că bateșugul acesta ar fi pricinuit de bacili (niște vietăți mici ce nu se pot vedea cu ochiul) cari pătrunzând în trupul omului îl îmbolnăvesc.

Tunul vestit al Americanilor. Cea dintâi granată americană asupra tranșelor germane, de 7 și jumătate centimetrii, a fost aruncată de trupa generalului Pershing. Tunul acesta va fi scos din luptă și se va trimite acasă în Statele Unite, pentru ca să fie aşezat apoi în muzeul național spre amintire. Tunul „istoric“ precum scriu gazetele franceze a aruncat cu totul 12,000 pușcături și s'a purtat viteză chiar și în focul cel mai greu. Pe tavă poartă o spărtură adâncă. Rana aceasta i-a pricinuit-o o țandără de granată nemțească. În cea dintâi zi de luptă au pus să se scrie pe el următoarele: „First shot at Huns“, ceea ce înseamnă pe românește: acest tun a pușcat prima dată asupra Hunilor...

Ce-a spus Lloyd George despre generalul Foch. Ministrul englez fălindu-se cu tăria lor zice astfel: „Prăbușirea Rusiei a pricinuit o spărtură mare în puntea noastră, care nu e umplută încă prin ajutorul american. Până ce va veni acest ajutor, Anglia, Franța și Italia trebuie să astupe această spărtură. Ne aflăm la începutul unui mare atac, dar vă pot spune, că cei mai buni cunoșători ai situației, au cea mai mare încredere în sfârșitul lui. Prin faptul că avem o comandă unitară a oștirilor noastre, puterea noastră de luptă s'a mărit. Azi, mă întreb cu mirare, de ce am avut de luptat cu atâta împotrivări, când am voit să alcătuim comanda unică. Comandantul oștirilor aliate Foch, este unul din ostașii cei mai străluciți ai timpului nostru, un bărbat plin de putere și cunoștințe, bucurându-se de încrederea și dragostea tuturor oștirilor. Acum când ne apropiem de partea a treia a bătăliei celei mai mari din istoria lumii, care va avea urmările cele mai însemnante pentru omenire; mai mult decât ori-ce bătălie, mă bucură că în fruntea oștirilor liberației stă un bărbat ca Foch, de un geniu superior. Pentru nemți ca și pentru noi, săptămânilor viitoare va fi o întrecere între Hindenburg și Wilson. Nemții își încordează toți nervii, pentru a ajunge la întâi, înainte ca ajutorul american să-și arete puțerea pentru antantă.“ (Pester Lloyd).

Lucruri poate căpăta în Brassó: Sodali: 1 ceasornicar, 2 croitori de dame, 2 fauri, 1 frizer, 2 funari, 2 lăcațuși de mașini, 1 legători de cărți, 1 mașinist, 1 pantofar, 1 perier, 4 tâmplari, 2 tinichigii, 1 turnător de fer, 1 urloier, 2 zugravi de odăi.

2. Alții: 2 vânzători de gazete.
3. Personal de serviciu: 1 păzitor de fabrică, 1 portar, 1 servitor pentru casă, 5 zileri.

Să îngreunat mergerea la băi în Austria. Cu privire la cercetarea băilor Karlsbad, Marienbad, Franzensbad, s-au hotărât de către guvernul austriac următoarele:

Numai acei bolnavi, cari au neapărată trebuință de căutare și numai însoțitorul de care este mare lipsă, au dreptul la întreținere la băile amintite. Cei ce vin din Austria, trebuie să aibă un certificat medical oficial, precum că au trebuință neapărată de băi și de un însoțitor.

Cei ce vin din Ungaria, Germania, etc., n'au lipsă de certificat oficial, însă este bine să aibă un certificat dela medicul care i-a căutat. Vizitatorii vor fi cercetați din nou în băile arătate și se va vedea de au lipsă de băi și însoțitor. Un certificat special de călătorie nu este de trebuință. Vizitatorii din Austria și Ungaria, cari se îngrijesc singuri, trebuie să aducă cu ei făină. Ceilalți nu trebuie să aducă alimente cu ei, însă este bine dacă aduc cu ei ce pot.

Fata morarului.

Sub plopii rari apele sună
Și plopii rari vâjie'n vânt,
Iar roata se'nvârte-nebuă —
Eu stau la covată și cânt,
Și'n ochii mei lacrimi s'adună.

Aşa-i de 'ntunerec afară!
Din cer un iad până 'n pământ —
Eu cânt tot un cântec d'aseară,
Și-aşa mi-e de silă să-l cânt,
Și-l tac, dar nevrând il cânt iară!

O, stânge-te, lampă, te stânge!
Că brâul de 'ncins mi-a fost lung,
Dar brâul meu astăzi mă strâng,
La copcii cu greu îl ajung,
Și 'n copcii el trupul mi-l frâng!

Dormi mamă, dormi draga mea mamă
Să nu 'ntrebi de ce nu dorm eu!
Obrazul ascuns sub naframă
E martur păcatului meu,
E martur amarului meu —
Tu n'ai băgat încă de seamă!

Sub plopii rari apele sună
Și plopii rari vâjie 'n vânt,
Scot hohote par'că să-mi spună
In râs ce nemernică sunt —
Ce rea, ce nemernică sunt,
Iar apele 'mi strigă „Nebună!“

O, macină grâul mai bine
Și 'nvârte-te, roată, mereu!
Că lumea să'nvârte cu mine,
Și vreau, și eu nu știu ce vreau —
Ba lasă, că știu eu ce vreau:
Aș vrea să fiu, roată, sub tine!

G. Coșbuc.

Raportul fondatorilor „Aquila”

cătră adunarea generală constituantă dela 10 Maiu 1918.

Onorată adunare generală constituantă!

Iniciată din cercuri aproape de „Economul” și prin un grup de bărbați financiari, de greutate morală și materială, cu un capital inițial de Cor. 200,000.— putându-se urca în urma unei intensive participări, — „Aquila” va căuta a răspunde unei necesități obștești a țărănilor și muncitorilor.

Din prospectul publicat în terminul fixat în lege, se intrevede scopul urmărit prin crearea unui nou așezământ pentru asigurarea vieții fără vizită medicală. O instituție independentă la fel nu există în țara noastră, pe cînd în imperiu, cari stau la înălțimea culturii, importanța și folosul acestui ram de asigurare, nu sunt numai cunoscute, ci au fost înțelese cu desăvârșire de cele mai largi pături ale poporaților.

Societățile de asigurare populare: Metropolitan în New-York, prudențial în Londra, Victoria și Friedrich-Wilhelm în Berlin, cari din incepuri mici, au ajuns la o extensiune gigantică, dau în privința aceasta o probă absolută.

Astfel în Germania tot al 6-lea om e asigurat la societate de asigurări poporale, ba în Anglia tot al 3-lea Englez are o poliță dela societatea de asigurare „Prudential“.

Asigurarea poporala e simplamente ajutorul propriu a familiilor amenințate în existența lor prin moartea hrănitorilor, și a ajuns să fie o problemă de cea mai înaltă însemnatate a masselor, o întrebare vitală a întregului popor.

Cum răsboiul a sacerat victime fără număr din toate clasele, era evident, că necesitatea obștească a creat, drept desvoltare a asigurării poporale, asigurarea de război și de împrumut de război și instituțiile de asigurare poporala, chemate să răspundă lipsei generale, au atras și luarea aminte a cercurilor conducătoare în stat.

Este îndeobște cunoscut, că însăși comanda supremă militară, prin ordinul Nr. 51731 a invitat toate subcomandele, de a sprijini mișcarea pentru asigurării poporale dând parola: „dieser im Volkswirtschaftsleben-Interesse gelegen grossen socialen Action ein besonderes Augenmerk zu zuwenden und deren Durchführung kräftigst zu unterstützen.“

În suși generalul Kuck a militat cu elocuență în presă pentru asigurarea poporala.

Ori-câte argumentări teoretice s-ar încerca deci a se face în favorul asigurării normale este evident pentru ori-care filantrop, că viitorul practic în păturile largi ale poporației este rezervat pentru asigurarea poporala fără vizită medicală, mai ales că toate calculațiile și combinațiile de boală și mortalitate sunt atinse în rădăcini prin rezultatele răsboiului, fie ca pierderi în viață, fie ca afecțiuni a sănătății.

Asigurarea poporala, în a cărei serviciu se intemeiază „Aquila” are mai ales pentru țărani noștri o capitală importantă.

Asigurarea poporala fără vizită medicală este într-adevăr singura modalitate de-a populariza în mijlocul țărănilor noștrii idea de extremă importanță economică a asigurării pe viață, mai ales, că lipsind în satele noastre medicii deosebite, de altă parte fiind o serioasă piedică distanțele comunelor noastre respirate până la ubicațiunea mai apropiată a medicului băncii de asigurare, e aproape cu neputință de a termina țărani: să facă acest drum, care pe lângă perderea simțitoare de vreme, pe deasupra e și costisitor.

Asigurarea poporala fără vizită medicală a „Aquila” se limitează până la suma de 3000.— cor. în caz excepțional până la Cor. 5000.— ca maxim, iar premile, ce se vor stabili în urma unui contract de reasigurare ce să se încheie cu „Anker” din Viena, societate de reputație universală, ce singură cultivă în mare acest ram în Monarhie, sunt moderate, iar participarea la căștig aproape echivalează diferența în raport cu asigurarea normală, astfel motivată prin rizicul potențial în lipsa vizitei medicale.

Pe deasupra acest contract va pune pe „Aquila” nu numai la adăpost de ori-ce rizic, dar renunțând și în caz de moarte la atestat medical și mulțimindu-se cu raportul vizitatorului de morți „Aquila” ofere o ușurință și o economie de cheltuieli și timp fără păreche. Cum în schimb rentabilitatea e dovedită prin un expoziție competent, ce vom da publicitate, socolim că glasul nostru pentru colaborare cu toate clasele interesante va găsi un viu și înțelegător răsunet.

Aceasta cu atât mai mult, fiindcă tarifele „Aquila” prevăd plata pre-miilor în rate anuale, semestrale, treilunare și lunare, deci să conformează perfect la obiceiurile și posibilitățile de plată a țărănimii noastre și nu admit curența completă numai pentru anul prim restituind premile, iar pentru al doilea acordă jumătate din suma asigurată și după 2 ani întreagă suma asigurată.

În epoca vulcanică se am străbătut, atâtea vieții țărănești și muncitorii s-au stâns în câmp, iar mortalitatea la bătrâni și copii, mai ales cea din urmă reprezentând cifra cea mai nefavorabilă, nu numai în țară, ci în întreagă Europa, care abia e echivalată prin proliferarea în deobște cunoscută a poporului nostru, în raporturi neigienice, în lipsă de medici, a ajuns la o sombră cifră. Așa că și cel din urmă muncitor a trebuit să înțeleagă instinctiv enormă valoare a vieții perduite nici ca mai socotind spesele de înmormântare și deficitul, ce întotdeauna provoacă în gospodăria țărănească neinstruită în administrarea banului gata și în economia clasei muncitoare trăind din mâna 'n gură.

Astfel cu ajutorul noii instituții se va da o soluție practică și definitivă chestiunii mult discutate a speselor de înmormântare neavând poporul nostru — din păcate — talentul de organizare, care e premisa reunuiilor de înmormântare, altfel potrivite pentru scop.

Spesele de înmormântare fiind un isvor de ruină pentru țărani și muncitori îndeobște și cădeodată de conflicte cu preoțimica de la țară, care — din ne-norocire — răuplătită e silnită se reflectează la dotațiunea sa legitimă, — „Aquila” va vindeca unele din multele rane ale satelor noastre și a muncitorilor concentrate în orage și uzine.

Afără de asta „Aquila” introducând controlul intern medical al ofertelor făcute la sate de agenți fără vizită medicală, medicii nostri vor avea rolul în noul așezământ, menit să-i apropie de poporul nostru astăzi desprețuitor de viață și de știință în urma direcției fataliste, ce s'a moștenit de veacuri.

Pe lângă asta „Aquila” cultivând ramul de asigurare fără vizită medicală și în raport cu depunerile la bănci, o fericită unire a depunerii fructificate cu asigurarea poporala, inițiată din Olanda, — „Aquila” va contribui la înălțarea spiritului de economie la cărturării, țărănilor și mai ales muncitorilor noștri, iar instituțiilor finanțiale le va crea un stoc de depuneri stabile, și espuse fluctuațiilor unui ram.

Nu ne îndoim că noile așezeminte propagate cu vigoare vor acceleră renașterea economică a poporului nostru, mai ales, dacă, pe lângă preot și învățător se va numi un agent și din sinul țărănimii și muncitorilor, fruntaș isteș și cinstit, pentru a înlătura aparența, că aici s'ar agita numai de interesul preotului, interesat de spesele de înmormântare.

In asigurarea fără vizită medicală mai residă apoi o deosebită importanță și pentru instituțile de bani, ca reprezentante ale „Aquila”, fiindcă băncile în urma replătirei pe urma răsboiului a împrumuturilor țărănești au pierdut contactul cu țărăniminea și în acest chip îl pot relua imediat, netezind calea viitoarei conlucrări, ca reprezentantele „Aquila“.

Acest contact se va utiliza cu succes din partea băncilor și ușurând creditul personal pentru țărani mulțumindu-se în locul cavenșilor, obârșia atât conflictelor și proceselor, cu o poliță de asigurare ca acoperire.

Simțim o vie satisfacție, când constatăm, că în toate cercurile unde pornirile altruistice și prevăzătoare pentru țărani și muncitori au ecou, s'a manifestat un puternic interes pentru „Aquila“. În particular interesarea clasei muncitorilor a determinat pe fondatorii ca în statut să propună fixarea definitivă a firmei în formă adecuată.

Campania pornită altfel din o parte, de unde pe baza lealității și dorului nostru de conlucrare obștească, am fi fost în drept a aştepta tot sprijinul, cu ajutorul unui organ românesc de presă din provință — cu marca oficialității, — care nu s'a ferit de-a scobi discuția de principii la controverse subiective, ar vrea să construiască meșteșugit dar înzădar o aparență de concurență între asigurarea poporala și normală, au raportat tot așa puțin succese împotriva „Aquila“, ca și atacul neîndreptățit prin care o foaie de specialitate din capitala Ungariei îi atribuie fără ori-ce bază, ba chiar fără o umbră de aparență tendențe centrifugale a limine străine de organizația noastră strict legală și exclusiv economică.

Față de invențiuni fantesiste de categoria din urmă, o discuție per lungum et latum ar fi neavenită, fiindcă atacul izvorit din pură invenție nu poate altera fondul real al așezământului nostru. În schimb pseudoargumentele organului din provință indicat nu vor putea înrăuri nici lumea expertă nici obștea orientată.

Militând în contra rezultatului obiectiv și științei și experienței sociale-exclusiv pentru îndreptățirea asigurării normale a vieții și împrumută argumentele din domeniul unei epoci trecute și din informații neautentice, fără de-a considera în concret favorurile, și siguranța ce rezidă în contractul cu „Anker“ ce eschide rizicul și garantează participarea la căștig indiscutabil.

Dacă față de încercările de argumentare de acest fel, se pune mai ales ieftinătatea tarifelor, simplicitatea și limpezimea condițiilor poliței inaccesibile, contractată fără vizită medicală prin „Aquila“, față de țărani și muncitori, campania pornită prin o grupare de interese dela Sibiu a avut darul de a face prin juxta-poziție o formală reclamă „Aquila“, chiar înaintea înființării, găsind în presă obiectivă și desinteresată apărători, iar la obște un lung și de sprijinitori.

Cu toate aceste fondatorii i-au rezervat direcțiuni prime, să aprețieze măsurile de lămurire și defensivă, ce sunt a se lua.

Hotărîți fiind intemeietorii de-a menține și pe viitor principiile obștești și obiective, de căi animați s-au hotărât de-a chiama la viață „Aquila“, fondatorii au cinstea de a vă raporta, că inițiativa a raportat deplin succes atât sub raportul finanțier, cât și legal.

Să subscris adecă 1134 de acțiuni din partea alor 61 acionari conform listei ce vă prezentăm, astfel că nimic cu contrastă înființării și înregistrării „Aquila“, după peste 30% a capitalului s'a solvit și depus la institutul „Economul“ în libel de depunere sunător pe numele „Aquila“.

Deci de-a ne împlini până la desăvârșirea operei noastre datorină, în consecință vă înfășoărăm prospectul de intemeiere și convocarea la adunarea constituantă dată publicității la timp într-un ziar local și vă rugăm, să hotărîți asupra obiectelor statorite în ordinea de zi, luând într-altele act, că fondatorii în vîrtutea dreptului lor rezervat au numit pe trei ani pe domnii înșirați în lista alăturată în direcția primă a „Aquila“.

Personalitățile acestor bărbați asigură succesul și nu ne îndoim, că de numirea lor va lua act cu placere adunarea generală în vederea solicitării lor pentru asigurarea poporala, iar membrii comitetului de revizuire aleși de adunare — suntem siguri — vor contribui alătura de consiliul bărbaților de incredere instituții după raioane pentru a da avântul dorit așezământului nostru.

In legătură ținem a vă împărtăși, că directorul general, directorul executiv, directorul, directoarea și secretarul general, pe căi delegația semnată a fondatorilor îi va propune pentru numire direcționi, au declarat a primi fără salare fixe serviciul pentru primul an de gestiune, pentru a reduce dela început spesele la centru și a face cu putință desvoltarea organelor decentralizate în terenul de acțiune.

De încheiere vă prezentăm proiectul de statut elaborat pentru „Aquila“ și raportându-ve că fondatorii doresc să se statorească de fiecare acțiune căte un vot, Vă rugăm să permutați ordinea de zi fixată, propunându-Vă să binevoiască Onorata Adunare Constituantă:

1. a lăua cu aprobare act despre raportul fondatorilor și despre subscrerea și solvirea acțiunilor constatănd că 61 acionari au semnat 1134 acțiuni plătind pe lângă taxa de subsciere à conto Cor. 72.520— în bană depusă la „Economul“ în libelul Nr. 4040.

2. a lăua act despre raportul fondatorilor asupra acionariilor, fixând

lista color prezenți și numărul voturilor astfel, că pentru fiecare acție se poate exercita câte un vot;

3. a alege un președinte, un notar și doi scrutatori, și verificatori ai procesului verbal.

4. a decreta constituirea „Aquila”;

5. a vota proiectul de statut elaborat de fondatorii statutorind definitiv firma comercială, în chipul următor:

„Aquila”

bancă de asigurări poporale pentru țărani și muncitori.
Societate pe acțiuni.

„Aquila”

gazdák és munkások népbiztosító bankja r. t.

„Aquila”

Bauern- und Arbeiterbank für Volksversicherungen A. G.

6. a da descărcare (absolutorul) fondatorilor;

7. a lăsa act despre lista membrilor numiți prin fondator în prima direcție;

8. a alege membrii comitetului de revizie pe un an.

9. a încredința direcția să numească comisarii de zi, să înregistreze la tribunalul competent firmă „Aquila”, să fixeze termenele de plată pentru ratele restante din prima emisiune a capitalului social și să facă toate dispozițiile ce le va crede potrivite pentru inactivarea „Aquila”.

Cluj, 10 Mai 1918.

Din încredințarea fondatorilor:

Dr. Amos Frâncu m. p.
Ladislau Papp m. p.

Dr. Valentin Drăgan m. p.
Romulus Cătăanu m. p.

Aviz.

1—1

In legătură cu proiectul de subscrivere publicat, adunarea generală constituantă dela 10 Maiu n. 1918 a fixat prin statute votate definitiv următoarea firmă:

„Aquila”

bancă de asigurări poporale pentru țărani și muncitori

„Aquila”

gazdák és munkások népbiztosító bankja r. t.

„Aquila”

Bauern- und Arbeiterbank für Volksversicherungen A. G.

și a încredințat direcția să fixeze terminul ratelor restante pentru plata acțiunilor. Să fixează deci ratele în chipul următor:

1. Până în 1 Iulie n. 1918 sunt a să achita 50% iar

2. Până în 1 August n. 1918 tot restul neplătit.

Invităm la o participare cât mai intensivă la subscriverea acțiunilor „Aquila”.

Cluj—Kolozsvár, 10 Maiu n. 1918.

Din încredințarea direcției:

Ladislau Papp de Lemény m. p.
vicepreședinte.

Dr. Amos Frâncu m. p.
director general.

S'a perdut
o bivalită cu vîtel de 3 ani.

Are semn alb în vîrful cozii.
Cine o găsește, să înscrieze pe
păgubașul

Ioan Dumitru Lupea

7.1—1 Szecsei 39 u. p. Szelistye.

Caut două petri

pentru moară de apă fie roșii
fie ciuceu, grosimea dela 10
țoli în sus. Adr. Andrei Socol
morar — Alsónca. 13—4

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Länge

CFJ

Coase: Lungimea 70, 75, 80, 85, 90 cm.
1 bucăță K 7— 7— 7— 7·60 7·60

Semnul
pentru
nicovale și
ciocane

Pentru fiecare bucată garantez. Adeca schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci când ea a fost bătuță și întrebuițată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte mult numărul coaselor vândute. 8—13

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Mai departe se găsesc nicovale pentru coase, inele pentru coase, ciocane, coade, pietri și tecei pentru coase.

CFJ

Semnul pentru
coase

Caut un comis

de prăvălie tinăr, pentru despartământul de manufactură și băcănie. — Preferiți sunt cei ce știu corespondă în limba română și maghiară sau germană. Condițiile sunt foarte favorabile!

9. 1—2 Nicolae Rechițan
Săsciori (Szászcsor Szeben m.)

Economul.

1—1

Comunicat. În 10 Maiu a. c. s'a ținut adunarea generală a institutului „Economul” în Cluj, rezolvindu-se prin hotărâri unanim propunerile și obiectele puse la ordinea zilei. Într'aceste s'a decis urcarea capitalului social la un milion și jumătate coroane. Președintele al direcției a fost ales Il. Sa Di Dr. Iacob Radu, iar președintele al com. de revizuire dl Julian Marțian direct. de bancă.

Caut

o servitoare harnică și cinstită, care se pricepe și la fierb pentru o familie românească din Sibiu (fără copii), ca să intre îndată ori după Rusalii în slujbă. Adresa se poate afla la administrația Gazetei Poporului. 1—2

Anunț de căsătorie.

O femeie văduvă, mai în etate, s-ar căsători cu un bărbat mai în etate, femeia este cultă, fără familie, dispune de avere **6000 Kor.** Cine se interesează să se adreseze la „Gazeta Poporului”. Mărci pentru răspuns. 5—2—2

4 garnituri 6—2—3

de imblătiti în trei

se afilă de vânzare la

Ludwig Saller

fabrică de mochare, Sibiu.

„Ardeleana”

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Orăștie dă în arăndă pe 3 ani și anume pe 1919, 1920, 1921 următoarele moșii:

pe hotarul comunei **Vinț** (Alvinz) lângă gară un complex arător de **93 iugăre**, cu arăndă minimală de 8,000 Cor. la an,

pe hotarul comunei **Marosillye** (Marosillye) o moșie de **68 iugăre**, din cari **50 arător**, iar **18 grădină** cu pom cu arăndă minimală tot de 8,000 Cor. la an.

Ofertele să se înainteze la adresa institutului până la 15 Iunie a. c. nou. Direcția își rezervă dreptul să acceptă plusofertul, care'l va afla mai convenabil. 3—3

Orăștie, la 10 Maiu 1918.

Direcția.

Aduc la cunoștință
că am deschis un
atelier pentru zugrăvit
de odă în Săliște.

Lucrez cu cele mai moderne motive românești.

4—4 Lazăr Văsiiu.

Fetișe pentru lucru

și 4

un învățăcel

află aplicare (în compactoare)

FRANZ NEUZIL

Pământul mic Nr. 5.

Anunț de licitație.

Se dă de știre cumcă obiectele de mobilatură de casă și instrumentele de măsărit aflate în massa de concurs a firmei Berger & Weisz din Sibiu, se vând în licitație publică, după pozițiile singurative din inventar, începând din 18 Iunie 9 oare a. m. sub nr. 26 Sporergasse. Deslușiri mai amănunte în cancelaria avocatului Dr. Aurel Gerasim (Stadtpark Sanatorium). 1—1

Sunt văduv

în etate de 55 ani, am trebunță de o econoamă din casă bună și să se priceapă în gospodărie. Etatea între 40—45 ani, la casă corespunzător nu-i eschisă chiar și căsătoria. Să fie română și fără copii.

Doritoarele să se adreseze la redacție sub numirea „Un văduv” Rugăm mărci pentru răspuns! 3—3

Prăvălie de Antiquități (lutruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămida dacă au diferențe semne sau serisoare pe ele.

Uleioare, potișe, păhare, inele, bani vechi răi, petri cioplite en semne, ori cărămida serisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisericești pictate pe lemn și altele.

Obiectele sunt să se trimit pe postă ori aduse la adresa 4—6

H. Candrea
Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5.

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud. Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane. Rezerve: Patru sute de mil cor. Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, hipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijloace transacționi în legătură.

Mijloace vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 13

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Pirou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale răsboiului.